

Sygn. akt VIII U 509/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Maria Gawlik
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2014 r. w Gliwicach

sprawy Z. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 5 lutego 2014 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ubezpieczonemu przyznaje prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych począwszy od osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat.
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 120zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Maria Gawlik

Sygn. akt VIII U 509/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. zaskarżoną decyzją z dnia 5 lutego 2014r., odmówił ubezpieczonemu Z. K. (K.) prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: z 2009r. Dz.U. nr 153, poz. 1227 ze zm.), ponieważ nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu do Sądu ubezpieczony Z. K. domaga się zmiany zaskarżonej decyzji przez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach uzasadniając, że przez wymagany okres 15 - lat wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienione w wykazie A. Wskazał, że w okresie od 9 marca 1984r. do 21 stycznia 1986r. i od 1 października 1991r. do 31 sierpnia 1998r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych i

tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury. Wniósł również o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego oraz przesłuchania świadków K. S. i M. Ł..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Ponownie rozpoznając odwołanie Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony Z. K., ur. (...), w dniu 8 grudnia 2014r. złożył wniosek o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Ubezpieczony, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, ale nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A, a jedynie 8 lat, 2 m-ce i 8 dni.

Organ rentowy nie uznał za pracę w warunkach szczególnych, pracy w okresach

- 1 września 1972r. – 30. listopada 1972r. z uwagi na rozbieżności w dokumentach, ze świadectwa pracy wystawionego w dniu 21 lipca 1978r. wynika, że odwołujący był ślusarzem stażystą w Przedsiębiorstwie (...), natomiast w świadectwie pracy w warunkach szczególnych pracodawca potwierdził zatrudnienie na stanowisku montera kotłów i urządzeń pomocniczych,
- 9 marca 1984r. – 21 sierpnia 1986r. również z uwagi na rozbieżności w dokumentacji, ze świadectwa pracy wystawionego przez pracodawcę Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe (...) Spółka Akcyjna w G. , w dniu 31 stycznia 198r. wynika, że odwołujący w wymienionym okresie był zatrudniony na stanowiskach ślusarz, technik ds. przygotowania produkcji, mistrz i mistrz ds. gospodarki narzędziami, zaś w świadectwie pracy w warunkach szczególnych pracodawca potwierdza zatrudnienie na stanowisku montera, oraz okresu
- 1 października 1991r. – 31 sierpnia 1998r. – kierownik kotłowni w (...) SA w Z. z uwagi na fakt, iż z danie Oddziału praca na stanowisku kierownika kotłowni, czyli wyższego szczebla kierowniczego, wykracza poza stałe i osobiste dozоровanie wykonywanych prac na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A – tym bardziej, że bezpośredni nadzór nad pracownikami kotłowni sprawowali majstrowie.

W spornych okresach od 1 marca 1984r. do 21 stycznia 1986r. i od 1 października 1991r. do 31 sierpnia 1998r. ubezpieczony pracował w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) S.A. w G. na stanowisku montera oraz w (...) S.A. w Z. jako kierownik kotłowni

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych ubezpieczonego, oraz zeznań ubezpieczonego – dowód k. 14 a.s.

Sąd dał w całości wiarę zeznaniom ubezpieczonego, ponieważ są one obiektywne, logiczne spójne i wzajemnie się uzupełniają, a za ich wiarygodnością przemawiają przedłożone przez ubezpieczonego świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych – dowód k. 5 i 6 akt sądowych. Oraz wyjaśnienie zakładu pracy ubezpieczonego (...) S.A. – dowód k. 14 akt sądowych.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych i pominął dowód z zeznań świadków oraz akt osobowych ubezpieczonego.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z kolei w myśl punktu 24 działu XIV wykazu A określającego prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, a stanowiącego Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) do takich prac należy: kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego

w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE i rozwiązaniu stosunku pracy. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 sierpnia 2007r., sygn. akt I UK 62/07 wyraził pogląd, że prawo do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227) przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia warunki określone w tym przepisie, niezależnie od tego, kiedy osiągnął wiek przewidziany w art. 32 tej ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2007r., sygn. akt I UK 62/07, OSNP 2008/17-18/269, lex 446010, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008r., sygn. akt I PK 309/07, lex 497692).

Nadto należy powtórzyć za Sądem Najwyższym, iż: „objęcie nadzorem lub kontrolą o których mowa w pkt 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia z 1983r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) także innych niż wymienione w wykazie A prac nie wyłącza zakwalifikowania samego nadzoru lub kontroli jako pracy w szczególnych warunkach, jeżeli te inne (podlegające dozorowi lub kontroli) prace nie są na danym oddziale lub wydziale podstawowe” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007r., sygn. akt I UK 111/07, lex 375689). Sąd Najwyższy także w wyroku z dnia 30 stycznia 2008r., sygn. akt I UK 195/07 wyraził pogląd, że „osoba wykonująca dozór inżynieryjno-techniczny nad pracami wykonywanymi w warunkach szczególnych nie musi stale przebywać na stanowiskach, gdzie jest wykonywana praca, w zakresie jej obowiązków musi być przewidziane sporządzanie dokumentacji, planów organizacyjnych i innych czynności. Ponoszenie odpowiedzialności za wykonywanie pracy, w której każdy błąd techniczny może narazić na niebezpieczeństwo pracowników i inne osoby, zostało uznane za wykonywanie pracy w warunkach szczególnych” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2008r., sygn. akt I UK 195/07, OSNP 2009/7-8/105, lex 488873).

W uzasadnieniach ww. orzeczeń Sąd Najwyższy wskazał, że w sytuacji gdy dozór inżynieryjno-techniczny jest pracą w szczególnych warunkach i praca ubezpieczonego polegająca na dozorze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie ma żadnej potrzeby ustalania, ile czasu poświęcał on na bezpośredni nadzór nad pracownikami, a ile na inne czynności, które również były związane z tym dozorem.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 marca 2009r., sygn. akt II UK 243/08 wskazał, że dana osoba wykonuje stale i w pełnym wymiarze czasu prace objęte poz. 24 działu XIV wykazu A, pomimo wykonywania pewnych czynności w warunkach nienarządzających ją bezpośrednio na szkodliwe dla zdrowia czynniki. W szczególności chodzi tu o czynności ściśle związane ze sprawowanym dozorem inżynieryjno-technicznym i stanowiące jego immanentną cechę, jak sporządzanie dokumentacji dotyczącej dozoru i będącej jego integralną częścią. Czynności te, jak podkreślił Sąd Najwyższy, należy jednak oddzielić od czynności, które nie pozostają w związku z tym dozorem i stanowią dodatkowe obowiązki pracownicze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2009 r., II UK 243/08 niepublikowany).

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornych okresach sprawował dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A.

Zdaniem Sądu praca ubezpieczonego Z. K. w spornych okresach od 9 marca 1984r. do 21 stycznia 1986r. oraz od 1 października 1991r. do 31 sierpnia 1998r. była pracą wymienioną w wykazie A dziale XIV pkt. 24 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego (Dz.U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), określającego prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe w przedmiotowej sprawie wykazało, że ubezpieczony Z. K. spełnia wszystkie przesłanki określone w powołanych wyżej przepisach, pozwalające na przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem bez wątplenia przed dniem 1 stycznia 1999r., co najmniej przez okres 15 lat wykonywał prace w szczególnych warunkach pozostałe warunki wynikające z treści art. 184

w związku z 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm) są niesporne.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy w Gliwicach w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł o zmianie zaskarżonej decyzji. O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 11, ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSO Maria Gawlik